

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2023

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN PALVELUALUE

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA 14.12.2022

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Sisällysluettelo

Kaupunginvaltuuston 28.11.2022 päätös palvelualue

TA 2023 teksti	2
Tuloslaskelma palvelualue ja vastualueet	5
Talousarvion sitovuus	7
Henkilöstösuunnitelma	8
Investoinnit	9
Valtuustoon nähden sitovat mittarit	11
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	11

Käyttösuunnitelma 2023

Vastualueiden toimintaympäristö ja sen muutokset, toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset, henkilöstösuunnittelu sekä tavoitteet ja toimenpiteen

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	17
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	30
Taidepalvelut	38
Vastuualuetasoiset mittarit	45

Käyttösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Johdanto

Talousarvion käyttösuunnitelman tarkoitus

Talousarvion käyttösuunnitelmalla tarkoitetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää toiminta- ja taloussuunnitelmaa yksityiskohtaisempaa toiminnallista ja taloudellista selvitystä tehtävistä ja määrärahoista. Käyttösuunnitelmilla toimitukset jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualueille sekä asettavat tarkennetut tavoitteet tuotettaville palveluille. Investointimäärärahat jaetaan eri hankkeille ja kohteille tarpeen mukaan.

Talousarvion käyttösuunnitelman laatimisen velvoite

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Valtuuston hyväksytyä talousarvion kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät talousarvion käyttösuunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet alustavat esitykset käyttösuunnitelmiksi. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan lautakuntien on laadittava talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat siten, että ne on hyväksytty 15.12.2022 mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen, yleishallinnon ja Tilapalvelujen käyttösuunnitelmat 16.1.2023. Samassa yhteydessä annetaan lautakuntien hyväksymät käyttösuunnitelmat kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee asukkaiden sosiaalista eriarvoistumista. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tuottamilla palveluilla tuotetaan ennaltaehkäiseviä palveluita ja vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kaupungin vetovoimaisuutta ja pitovoimaa. Palvelut koostuvat omatoimisesta ja ohjatusta hyvinvointia edistävästä toiminnasta sekä taidepalveluista.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintaa ohjaa Kuopion strategia ja sen eri toteuttamisohjelmat. Palvelualueen toiminnan ja palvelutarjonnan kehittämistä linjaa erityisesti Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma. Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman mukaisella, pitkäjänteisellä ja tutkittuun tietoon perustuvalla toimintakulttuurin sekä toiminnan kehittämisenä tähdätään kuopiolaisten nykyistä parempaan hyvinvointiin. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella on keskeinen rooli, kun toimintaa kehitetään Kuopion hyvinvointikertomuksen ja kaupunkitasoisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja painopisteiden linjassa muun muassa vuonna 2021 käynnistyneiden Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio -ohjelmien toimenpiteissä. Näiden rinnalle toimintaa ohjaamaan rakennetaan lisäksi Meidän Kuopio -periaatteet, jotka tähtäävät asukkaiden osallistamiseen kaupunkia kehitettäessä sekä kaupungin palvelutarjontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa sekä asukastoimintaa ja lähidemokratiatoimintaa kehitettäessä kaupungin eri alueilla.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut ja yhteistyötahot tarjoavat monipuoliset toimintaympäristöt sekä mahdollisuudet ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginkirjasto, liikuntapaikat ja museokeskus.

Kirjastopalvelut tarjoavat kokoelmien, asiakas- ja tietopalvelujen, tilojen ja tapahtumien avulla yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen, edistävät kulttuurista vuoropuhelua, demokratiaa ja sananvapautta sekä monilukutaitoa ja lukevaa Kuopiota. Kirjastopalveluja tarjotaan kuntalaisille pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, joista seitsemän on kehitetty omatoimikirjastoiksi, kolmessa kirjastoautossa ja verkko- ja mobiili-kirjastossa. Verkkokirjastoa kehitetään edelleen ja e-kokoelman osalta valmistaudutaan mahdollisuuteen pilotoida ja liittyä valmisteilla olevaan kuntien yhteiseen e-kirjastoon. Kuopion kaupunginkirjasto toimii lain yleisistä kirjastoista (1492/2016) mukaisesti OKM:n asetuksella ja rahoituksella alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Etelä- ja Pohjois-Savon alueilla.

Museokeskus koostuu Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta. Museoiden toimintaa säätelee museolaki ja toiminta perustuu Kuopion kaupungin museosäännössä vahvistettuihin museoiden tehtäviin. Kuopion kaupunki saa museoiden toimintaa vastaan henkilötyövuosiin perustuvaa valtionosuutta. Tallentamis- ja säilyttämistehtäviensä lisäksi museot tuottavat ja popularisoivat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä ja kulttuurilaitoksia. Ne tuottavat monipuolisia näyttelyitä ja tapahtumia ja osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa. Kaikki museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseoita Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen

museon vastuualueeseen kuuluu lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä.

Kantin palvelukokonaisuus valmistui toukokuussa 2022, kun Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle. Eri kohderyhmät huomioivia palveluita tuotetaan yhteistyössä kirjaston kanssa. Taidemuseon taidekokoelmien muutto Kelloniemeen rakennettavaan uuteen kokoelmatilaan käynnistyy. Kulttuurihistoriallisen museon ja luonnontieteellisen museon keskitetty työskentely- ja asiakaspalvelutila entisessä pääpostissa, Kuopion museon välittömässä läheisyydessä, saadaan käyttöön kevästä 2023 alkaen. Samalla luovutaan luonnontieteellisen museon Myhkyrinkadun toimipisteestä. Museoiden muuttojärjestelyt kestävät useita kuukausia.

Liikuntapaikat edistävät liikkuvaa Kuopiota ja tarjoavat kuntalaisille palveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla. Liikuntapaikat mahdollistavat omatoimisen liikkumisen lisäksi ohjatun liikunnan harrastamiseen niin kuopiolaisille kuin valtakunnallisille sekä kansainvälisille liikkujille ja urheilijoille. Liikuntapaikoilla on myös mahdollista järjestää kaiken kokoisia tapahtumia niin liikunnan, urheilun kuin muidenkin tapahtumien muodossa.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto.

Kansalaistoiminnan palvelut koostuvat avustus- ja järjestöpalveluista, liikuntaan ja kulttuuriin aktivoinnista, Kino Kuvakun elokuvatoiminnasta, lähiö- ja asukastoiminnasta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnista. LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmia ja Meidän Kuopio -toimintamallia kehittämällä ja toimintaa koordinoimalla edistetään kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti. Kansalaistoiminnan palvelut vastaavat myös yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävästä Pohjois-Savon alueella. Kehittämistehtävään on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoitus vuosille 2020–2023.

Kansalaisopisto-opetuksen keskiössä ovat kansalaistaidot eri muodoissaan, yhdessä oppimisen ja opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamisen kautta tuetaan kuntalaisten valmiuksia toimia aktiivisina kansalaisina. Erityisesti ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen väestössä lisää elinikäisen oppimisen palvelutarvetta. Verkkokurssitarjontaa ja monimuotoista opetusta kehitetään aktiivisesti etäosallistujien tarpeisiin.

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä ja taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri, kaupunginorkesteri ja musiikkikeskus. Tilaisuuksia ja esityksiä striimataan, jolloin esteettömyys ja saavutettavuus paranevat ja paikkasidonaisuus vähenee. Kaupunginorkesterin eri kokoonpanot jalkautuvat esiintymään myös kaupungin muihin tilaisuuksiin sekä pitäjäraatialeuille. Kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin toimintaa säätelee laki esittävän taiteen edistämisestä ja toiminta on valtionosuuksien alaista.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin tila, ikärakenteen muutos ja muut toimintaympäristön muutokset edellyttävät palveluiden kehittämistä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden käytön lisääminen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut edistävät edellä mainittujen strategisten tavoitteiden lisäksi myös kaupungin tunnettuutta ja veto- ja pitovoimaa, mikä näkyy asukastytyväisyytenä, muuttovoittona sekä matkailun lisääntymisenä ja kansainvälistymisenä. Palvelujen kehittämiseen vaikuttaa lisäksi yleisen vaatimustason nousu ja eri kohderyhmien muuttuvat palvelutarpeet. Kuopion hyvinvointia edistävät palvelut palvelevat koko maakuntaa ja laajemminkin koko Itä-Suomea.

Eri toimintoja ja palveluja kehitetään yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa sekä kumppanuuteen perustuvissa yhteistyöverkostoissa. Kehittämistyössä painotetaan ennaltaehkäisyä, varhaista tukemista ja poikkihallinnollista sekä monitoimijaista yhteistyötä. Asukkaiden osallistuminen suunnitteluun ja toteutukseen on normaali toimintatapa kaikkien palvelujen kehittämisessä.

Viime vuosina kaupunki on investoinut liikunta- ja kulttuuritiloihin merkittävästi. Menossa on Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen toteutus sekä Keskuskentän jalkapallostadionin hankkeen loppuun saattaminen. Kaupungin omat investointitarpeet näihin tiloihin vähenevät. Suurempia tulevia investointitarpeita ovat museoiden kokoelmatilaratkaisut, Väinölänniemen stadionin peruskorjaus ja pääkirjaston peruskorjaus.

Kaupungin tuottamien liikuntapaikkapalvelujen lisäksi asukkaiden kysyntään vastaavat myös yksityiset palveluntuottajat. Kaupunki on edistänyt yksityisen palvelutuotannon kehittämistä harkinnanvaraisesti tukemalla investointiavustuksin ja hankkimalla käyttöaikaa kaupungin tuottamien palveluiden tarpeisiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, ja niiden yhteistä tiedotusta, markkinointia ja viestintää lisätään. Tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan myös ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat. Tämä huomioidaan palveluverkoston kehittämistyössä ja palvelutarjonnassa.

Digitaalisuutta lisätään asiakaspalvelun parantamiseksi, palvelujen tehostamiseksi ja resurssiviisaan toiminnan kehittämiseksi. Resurssiviisaus huomioidaan mm. kirjastopalveluiden kehittämisessä uuden kirjastoauton suunnittelussa vanhentuvan kirjastoauton tilalle. Kulunvalvonta- ja älylukitusjärjestelmien sekä verkkomaksamisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan tiedolla johtamisen ratkaisuiden kautta. Toimintaympäristön muuttuessa henkilöstön osaamista ja digikyvykkyyttä kehitetään jatkuvasti. Kumppanuus viranomaisten, yritysten, tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa lisääntyy. Asukkaiden osallistumismahdollisuudet palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen kasvavat myös virtuaalisten palvelukanavien ja alustojen myötä.

Avustus- ja maksupolitiikan uudistaminen jatkuu. Asukkaiden hyvinvointiin liittyvän tiedonkeruun ja analysoinnin menetelmiä sekä hyvinvointiviestintää kehitetään tukemaan kaupungin hyvinvointityötä.

Keskeisten kulttuuri- ja liikuntatilojen uudistukset lisäävät asukkaiden vapaa-ajan toimintamahdollisuuksien lisäksi myös tapahtumien, kokousten ja kongressien järjestämismahdollisuuksia Kuopiossa. Kokous- ja kongressitekniikkaa pidetään ajantasaisena ja palvelua kehitetään määrätietoisesti niin lähi- kuin etäosallistumismahdollisuuksien osalta.

Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeen toiminnan painopisteet ovat hankkeen tavoitteiden mukaisesti pohjoissavolaisten mielenterveyden parantaminen, päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden vähentäminen. Kohderyhmänä hankkeessa on 18–64-vuotiaat työikäiset, erityisesti heikommassa asemassa, työelämän ulkopuolella ja työttöminä olevat ryhmät. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo on uusi maakunnallinen hanke, joka on käynnistynyt 1.5.2021.

Henkilöstösuunnittelu

Vuoden 2023 henkilöstösuunnitteluun henkilötyövuosiin on arvioitu kasvua 0,3 htv. 2 htv lisäys tulee alueellisten museotoimintojen kehittämiseen ja -0,7 htv vähennys tulee osa-aikaisen vahtimestarin eläköityessä paikkaa ei täytetä. Samoin kirjastopalveluissa yhtä eläköitymistä ei täytetä. Tulevien vuosien henkilötyövuosien kasvu perustuu arvioon verkstoratkaisujen sekä palvelukysynnän muutoksien vaikutuksista. Hyvinvointialueen perustaminen 2023 alusta vaikuttaa mahdollisesti myös palvelualueen henkilötyövuosia lisäävästi, mikäli palvelualueelle kohdistuu veloitteita tuottaa eri asukasryhmille lisää ennaltaehkäiseviä palveluita. Hallinnon uudistamiseen ja toimintojen järjestelyyn liittyvä kaupunkitasoinen Haltuun-hanke ei lähtökohtaisesti vaikuta nykyiseen em. palveluissa olevaan henkilöstöön tai henkilötyövuosiin.

Tuloslaskelmat - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2021	2022	2023	2022-2023	2022-2023
TOIMINTATULOT	9 011	12 368	12 569	201	1,6 %
Myyntitulot	1 371	1 540	1 545	5	0,3 %
Maksutulot	3 812	6 247	6 403	156	2,5 %
Tuet ja avustukset	1 952	1 352	1 357	5	0,4 %
Muut toimintatulot	1 876	3 229	3 264	35	1,1 %
TOIMINTAMENOT	-51 778	-55 713	-59 248	-3 533	6,3 %
Henkilöstömenot	-19 114	-20 894	-21 820	-882	4,2 %
Palvelujen ostot	-5 720	-6 900	-7 480	-580	8,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 008	-2 008	-2 206	-241	12,3 %
Avustukset	-4 011	-4 121	-4 111	10	-0,2 %
Muut toimintamenot	-20 924	-21 790	-23 630	-1 840	8,4 %
TOIMINTAKATE	-42 767	-43 345	-46 678	-3 333	7,7 %

Tuloslaskelmat vastuualueittain

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2021	2022	2023	2022-2023	2022-2023
TOIMINTATULOT	4 510	5 717	5 926	209	3,7 %
Myyntitulot	573	552	557	5	0,9 %
Maksutulot	2 093	2 844	3 015	171	6,0 %
Tuet ja avustukset	433	322	320	-2	-0,6 %
Muut toimintatulot	1 411	1 999	2 034	35	1,8 %
TOIMINTAMENOT	-28 712	-30 315	-33 095	-2 780	9,2 %
Henkilöstömenot	-7 285	-7 836	-8 210	-372	4,8 %
Palvelujen ostot	-4 063	-4 314	-4 944	-629	14,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 618	-1 529	-1 776	-247	16,2 %
Muut toimintamenot	-15 746	-16 635	-18 165	-1 531	9,2 %
TOIMINTAKATE	-24 201	-24 598	-27 169	-2 571	10,5 %
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2021	2022	2023	2022-2023	2022-2023
TOIMINTATULOT	2 251	2 375	2 320	-55	-2,3 %
Myyntitulot	732	788	788	0	0,0 %
Maksutulot	1 063	1 382	1 328	-54	-3,9 %
Tuet ja avustukset	343	132	131	-1	-0,0 %
Muut toimintatulot	113	73	73	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-11 244	-11 699	-11 963	-264	2,3 %
Henkilöstömenot	-4 794	-5 026	-5 180	-154	3,1 %
Palvelujen ostot	-622	-834	-800	34	-4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-152	-186	-180	6	-3,2 %
Avustukset	-4 011	-4 121	-4 111	10	-0,2 %
Muut toimintamenot	-1 664	-1 532	-1 692	-160	10,4 %
TOIMINTAKATE	-8 993	-9 324	-9 643	-319	3,4 %

Taidepalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2021	2022	2023	2022-2023	2022-2023
TOIMINTATULOT	1 945	3 290	3 337	47	1,4 %
Myyntitulot	31	86	86	0	0,0 %
Maksutulot	655	2 021	2 060	39	1,9 %
Tuet ja avustukset	906	26	34	8	30,8 %
Muut toimintatulot	353	1 157	1 157	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-11 075	-12 241	-12 660	-419	3,4 %
Henkilöstömenot	-6 508	-7 142	-7 469	-327	4,6 %
Palvelujen ostot	-848	-1 230	-1 215	15	-1,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-222	-227	-227	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-3 496	-3 642	-3 749	-107	2,9 %
TOIMINTAKATE	-9 129	-8 951	-9 323	-372	4,2 %

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tukipalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2021	2022	2023	2022-2023	2022-2023
TOIMINTATULOT	304	986	986	0	0,0 %
Myyntitulot	35	114	114	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	269	872	872	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-747	-1 458	-1 524	-72	4,6 %
Henkilöstömenot	-528	-933	-962	-29	3,1 %
Palvelujen ostot	-187	-521	-521	0	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15	-23	-23	-0	1,3 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-17	19	-24	-43	-226,3 %
TOIMINTAKATE	-443	-472	-544	-72	15,3 %

Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuus

Käyttötaloussassa palvelualueita sitoo toimintakate. Lautakunnilla on oikeus tehdä palvelualueiden tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksia, kun ne eivät muuta toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja palvelualueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Käyttötalous:	Sitovuus
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	Toimintakate
Investoinnit	Sitovuus
Koneet ja kalusto	Toimintakulut
Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat	Toimintakulut
Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.	
- Liikuntapaikkapalvelut	Hyväksytään kohdeluettelo
- Lähiliikuntapaikat	Hyväksytään kohdeluettelo

Hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan nähden sitovuus

Käyttötalous:	Sitovuus
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	Toimintakate
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	Toimintakate
Taidepalvelut	Toimintakate
Johdon tukipalvelut	Toimintakate
Lautakunta oikeuttaa apulaiskaupunginjohtajan tekemään mahdollisia määrärahan siirtoja vastualueiden välillä ja asiakkuusjohtajat palveluprosessien välillä.	
Investoinnit	Sitovuus
Kalustoinvestoinnit (Apulaiskaupunginjohtaja päättää määrärahan jakamisesta vastuualueille/palveluprosesseille)	Toimintakulut
Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat (museonjohtaja päättää määrärahan käytöstä)	Toimintakulut
Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.	
- Liikuntapaikat (Lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).	Hyväksytään kohdeluettelo
- Lähiliikuntapaikat (Lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).	Hyväksytään kohdeluettelo

Henkilöstösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Henkilöstösuunnitelma	TP 2021	KS 2022	Muutos 2023	Hankkeet muutos 2023	KS 2023	Muutos yhteensä 2021/2023	Eläköitymisarvio 2023
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	htv	htv	htv	htv	htv	htv	htv
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	166,0	181,9	1,0	0,0	182,9	1,0	9,5
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	85,0	85,7	-0,7	0,0	85,0	-0,7	3,0
Taidepalvelut	116,0	126,0	0,0	0,0	126,2	0,0	5,5
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tukipalvelut	9,0	5,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,5
Palvelualue yhteensä	376,0	398,8	0,3	0,0	399,1	0,3	18,5

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut (kirjasto, museot, liikuntapaikkapalvelut): Kirjastopalveluissa saavuttaa eläkeiän 2023 5 henkilöä, jotka työskentelevät asiakasrajapinnassa ja joiden tilalle tarvitaan rekrytoida henkilöt nykyisten aukioloaikojen turvaamiseksi. Niuvan oikeuspsykiatrinen sairaala on irtisanonut 1.1.2023 sopimuksensa kirjaston kanssa, jonka vuoksi näitä kirjastopalveluita hoitava sijoitetaan vuoden 2022 lopussa eläköityneen tilalle -1 htv. Liikuntapaikkapalveluissa eläköityy vuoden 2023 aikana 5 henkilöä. Eläköityvien henkilöiden tilalle tarvitaan rekrytoida henkilöitä, että toiminta liikuntahalleilla saadaan järjestettyä turvallisuuden vaatimien vaatimusten mukaisesti sekä saadaan järjestettyä tilavarauspalvelut sekä asiakaspalvelu. Museopalveluihin palkataan 2 htv alueellisten museotehtävien hoitamiseen.

Ohjatun hyvinvoinnin palvelut (kansalaistoiminnan palvelut ja kansalaisopisto): Kansalaisopistossa aikuisten perusopetuksen puolelle kokonaan siirtynyt kielten vastuopettajan toimen täyttö uudelleen syksyllä 2023. Lukuvuonna 2022-2023 määräaikainen sijainen. Kudonnanohjaajan eläköityessä tilalle tarvitaan rekrytoida uusi henkilö. Osa-aikaisen vahtimestarin eläköityessä ei haeta täyttölupaa (-0,7 htv). Kansalaisopisto yht. -0,7 htv.

Taidepalvelut (teatteri ja musiikkikeskus): Kaupunginorkesterin kahden jäädytetyn muusikkovakanssin elvyttäminen = 0 htv. Toinen htv on jo laskettu aiemmin sijaisuuksissa.

Investoinnit - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Tilapalveluiden toteuttamat rakennusinvestoinnit, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa palvelualueen käyttötalouteen

Investoinnit 1 000 €		TA 2022	TA+M 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	2023-2026
Tilapalvelut								
Talonrakennus		Koko hanke						
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue		Koko hanke						
Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntahalliksi ja uimahallin peruskorjaus	peko	6 000						
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja	uusi	45 400	-15 000	-15 000	-18 000	-8 800		-26 800
Velvoiteautopaikat		4 000				-4 000		-4 000
Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaus	peko	1 500	-50	-50	-1 500			-1 500
Taidemuseon kokoelmatilat	uusi	3 400	-1 700	-1 700	-1 700			-1 700
Keskuskentän jalkapallostadion	uusi		-150	-150				
Väinölänniemien katsomon peruskorjaus	peko						x	
Väestösuojien peruskorjaukset	peko	2 800	-200	-200	-200	-200	-200	-800
			-17 100	-17 100	-21 400	-13 000	-200	-34 800

Investoinnit 1 000 €		TA 2022	TA+M 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	2023-2026
ICT-hankinnat								
Tietokone- ja viestintälaitteet								
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-102	-392	-150	-150	-150	-150	-600
Koneet ja kalusto								
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-956	-1 183	-1 093	-1 495	-650	-980	-4 218
Muut aineelliset hyödykkeet museo	Menot	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-320

KONEET JA KALUSTO -INVESTOINTIESITYKSET 2023			TA-2023 Esitys	Josta		2024	2025	2026
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue		1 000 €		Tietokone- ja viestintälaitteet	Koneet ja kalusto			
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	Kirjasto	Riistaveden kirjasto	90	10	80			
	Kirjasto	Kirjastoauto						600
	Museokeskus	Näyttelytekniikan uusiminen/ylläpito	60	10	50	80	70	70
	Museokeskus	Työskentelytila (LTM, Kuhmu)	102		102			
	Museokeskus	Perusnäyttely, taidemuseo				250	300	
	Museokeskus	Taidemus. kokoelmatilahankk. liittyvät kone- ja kalustohankinnat	325		325	155		
	Liikuntapaikat	Kalustoinvestoinnit	305		305	850	100	100
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	Kansalaistoiminnan aktivointi	Kino Kuvakukon aulakaluston uusiminen	25		25			
		Kieliluokkien ICT/AV-uudistaminen, opasteiden päivitys ja opetuskaluston uusiminen	50	20	30	50	70	100
	Kansalaisopisto							
Taidepalvelut	Musiikkikeskus	Kaupunginorkesteri: Digitaalisten nuottien käyttöönottoa varten ipadit	59	54	5	60	60	60
	Kaupunginteatteri	käyttäjän esitys	227	56	171	200	200	200
Yhteensä			1 243	150	1 093	1 645	800	1 130

Taidemuseo	Taidehankinnat ja prosenttitaidelhankinnat	80			80	80	80
-------------------	--	----	--	--	----	----	----

Kirjasto: Riistaveden kirjaston tieto- ja viestintälaitteet ja koneet ja kalusto ovat samassa hankekokonaisuudessa Riistaveden koulun vastaavien kanssa ja kilpailutetaan ja hankitaan samassa. HUOM! Tietohallinnon investoinneista anottu Kirjastojen omatoimiratkaisujen kehittäminen (Juankoski, Vehmersalmi, Riistavesi) 50 000€.

Liikuntapaikat/-hallit: Liikuntapaikoille hankitaan laskentaratkaisuita (kamerat yms.) arviolta 10 kpl. Liikuntapaikkojen kuntosalilaitteiden päivittäminen ja uusinta 50 000€ ja mikäli Savilahden hankitaan vuoden 2023 aikana kalustusta on investoinnin arvo 500 000€. Vuonna 2024 tarve on 500 000€ Eli yhteensä Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kalustoinvestoinnit ovat 1 000 000€. Kuopio-hallin brandiuudistus 20 000€. Lippumäen uimahallin digitaalinen näyttö 35 000€. Vuoden 2023 kalustoinvestointimäärärahan tarve on 105 000€ ja optio savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen osalta 500 000€.

Museokeskus: Näyttely- ja yleisötilojen laitteiden ja kalusteiden ylläpito 60 000 €; Tietohallinnon investoinneista anottu yht. 76 200€ sis: Kulttuurihistoriallisen museon tietojärjestelmän hankinta 46 200€, Kuopion museon ICT/AV-varustus, laitteet 10 000€, Kuopion museon käyntimäärien seuranta: Aluelaskenta ei-pääsymaksulla olevien tilojen osalta 10 000€, Kuopion museon digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen (lisenssit ja ohjelmistot) 10 000€; Verkkokaupan kehittäminen 15 000 €: tiedolla johtaminen ja lahjakortit, digitaalisten sisältötuotteiden ja palveluiden myynti verkossa, verkkokaupan yhteys sisältöalustojen kanssa, verkkokaupan linkittyminen Enkoran kulunvalvontaan.

Kansalaistoiminnan aktivointi: Kino Kuvakukon aulakaluston uusiminen.

Kansalaisopisto: Kansalaisopistolla kieliluokkien esitysteknologian uudistamista jatketaan suunnitelman mukaan TA2023 (kaksi luokkaa). Puistokartanon opasteet julkisten rakennusten saavutettavuus-vaatimusten mukaisiksi, opetusvälineistön uusimista (mm. keramiikka) 30 000€. Vuosittain opetusvälineistön uusimista ja luokkien monikäyttöiseksi muuttamista. Lisäksi puu- ja metalli+keramiikkaverstaan tilojen selvitystyö 2024 ja varustaminen 2025.

Kaupunginteatteri: Tietoliikennepäivitystä anotaan Tietohallinnon investoinneista 15 000€. Robe T1 Liikkuva LED Profili valonheitin, Marialle motorisoitu valokangas ja langattomia mikrofoneja sekä lisätuoleja katsomoon.

Musiikkikeskus: Musikoiden iPadit digitaalisten nuottien käyttöönottoa varten sekä yhteydenpitoa varten. Muusikoita varten on vain yksi kone käytössä työasioita varten, joten investoinnin myötä voimme paremmin velvoittaa kaikkia sähköpostin, OPAS-ohjelman, ESS:n ja muiden kaupungin ohjelmien käyttöön.

Lisätiedot - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Talousarvion 2023 valtuustoon nähden sitovat mittarit tavoitearvoineen

Mittarin nimi	Mittari	TP 2020	TP 2021	30.6.2022	Tavoite 2022	Tavoite 2023	Huom./lisätiedot
Suorituskykyymittarit							
Teatterin ison salin täyttöaste	%	55	56	15	70	70	
Taloudellisuusmittarit							
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti	€	82,8	73,5	70,6	75,3	76,8	
Vaikuttavuusmittarit							
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä	kpl	15,3	16,8	8,1	17,3	17,6	
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa	kpl	53 071	107 199	61 863	105 000	120 000	

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Osallistetaan ja luodaan osallisuutta asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kehitetään digitaalisia osallistumisen mahdollisuuksia ja siihen liittyvää viestintää. Toiveita ja palautteita seurataan aktiivisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Katuturvallisuusindeksi Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	Lähipalvelut luovat arjen turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Ne ovat maksuttomia ja helposti lähestyttävissä. Esteettömyyttä kehitetään kaiken aikaa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Palveluverkkoa ja palvelutarjontaa kehitetään aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviksi helposti saavutettaviksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoiksi. Saavutettavuutta lisätään mm. kehittämällä digitaalisia palveluita.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Palvelualue tarjoaa asukkaille monipuoliset maksuttomat ja kohtuuhintaiset mahdollisuudet liikkumiseen. Palvelutarjontaa, viestintää ja	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			markkinointia kehitetään laaja-alaisesti edistämään asukkaiden fyysistä aktiivisuutta. Lisäksi yhdistysten toimintaa, vapaaehtoistyötä ja asukastoimintaa tuetaan mahdollistamaan asukkaiden fyysinen aktiivisuus.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Palvelualueen palvelutarjonta ja toiminta tukee päihde- ja pelikasvatuksen toteutumista systemaattisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Palvelualue edistää laaja-alaisesti kaikissa palveluissaan (kulttuuri, liikunta, osallisuus, yhteisöllisyys, ehkäisevä päihdetyö) asukkaiden mielen hyvinvointia ja mielenterveyttä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Palvelualue viestii aktiivisesti yksinäisyydestä hyvinvoinnin riskitekijänä ja pyrkii kaikissa palveluissaan osallisuuden edistämiseen ja yksinäisyyden tunteen vähenemiseen. Lisäksi palvelutarjonta ja toiminta mahdollistaa asukkaiden sosiaalisen pääoman kertymisen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Palvelualue tukee harrastamisen ja tekemisen mahdollisuuksia tuottamalla itse palveluja ja toimimalla laajan toimijaverkoston kanssa yhteistyössä (mm. järjestöt, muut palvelualueet ja yksiköt) sekä avustamalla taloudellisesti toimijoita tuottamaan palveluja.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Palveluverkosto toimii alustana monipuoliselle tapahtumatoiminnalle. Palvelualue mahdollistaa osaltaan kuntalaisten aktiivisen osallisuuden sekä kaupunki- ja maaseutukulttuurin elävöittämisen. Lisäksi palvelualue tukee erilaisin avustuksin ja tuotantotuvin kaupunkikulttuuria ja tapahtumatuotantoa. Kehitämme Liikkuva Kuopio ja KulttuuriKuopio -viestinnän keinoin palvelujen saavutettavuutta myös matkailijoille. Tuotamme laajaa Meidän Kuopio -festivaalia yhä laajemmaksi ja saavutettavammaksi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Palvelualue lisää kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Palvelualueen hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden vastuullisesti ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Palvelualue tekee yhteistyötä ympäristönsuojelupalvelujen kanssa ja pyrimme edistämään asukkaiden ympäristöystävällistä asenneilmapiiriä ja toimintatapoja.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Palvelualue edistää kestäväää kehitystä tukevia ruokailutottumuksia laajasti eri toimijoiden yhteistyöllä tutkittuun tietoon pohjautuen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Palvelualueella huomioidaan sähkön- ja lämmönkulutus yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Palvelualueen palveluja ja toimintaa kehitetään ja muotoillaan yhteistyössä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa sekä hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja palveluiden kehittämisessä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Palvelualue kehittää asukkaiden osallisuutta ja lähidemokratiaa yhteistyössä asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa palvelumuotoilun keinoin ja lähiöohjelmasuunnitelman mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Palvelualueella otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi yhteisten arviointiperiaatteiden mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Palvelualueen rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Palvelualueella varmistetaan toimivat rakenteet laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä kannustavalle ja hyvälle ilmapiirille.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Palvelualueella läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esimiestyötä tuetaan ja esihenkilöiden osaamista kehitetään koulutuksin.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Palvelualueen henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Henkilöstölle mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Palvelualueen palveluyksiköissä tehdään vuosittainen työhyvinvointisuunnitelmat, joiden mukaisesti työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja seurataan. Työhyvinvointiin liittyvät asiat käydään läpi myös kehityskeskusteluissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Palvelualueella toimintatapana on työn kehittäminen ja erityisesti työhyvinvoinnin vahvistaminen. Työkulttuuriin kuuluu henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulo-rahoitus % Lainamäärä € / asukas	Palvelualueen vastuulla olevat toiminnot järjestetään ja kehitetään talousraamin puitteissa. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen käyttömaksut päätetään lautakunnan linjausten mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestäkyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Palvelualueen palveluverkosto mitoitetaan tehtävien, asiakastarpeen ja talouden kestäkyvyn mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut ja yhteistyötahot tarjoavat monipuoliset toimintaympäristöt sekä mahdollisuudet ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginkirjasto, liikuntapaikat ja museokeskus.

Kuopion kaupunginkirjasto tarjoaa kirjastopalvelut pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, kolmessa kirjastoautossa sekä verkko- ja mobiilikirjastossa. Kaavi ja Tuusniemi ostavat kirjastopalvelut Kuopiolta. Seitsemän Kuopion lähikirjastoista on omatoimikirjastoja, ja asiakkaat pääsevät niihin rajoitetusti myös silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Kahdeksas omatoimikirjasto avautuu Riistavedelle vuoden 2023 aikana. Kuopion kaupunginkirjasto toimii OKM:n asetuksella alueellisen kehittämistehtävän kirjastona alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo. Alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Kuopion kaupunginkirjasto tukee toimialueensa yleisten kirjastojen kehittämistä, henkilöstön osaamista sekä edistää yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. OKM resursoi tehtävän kokonaan. Kuopion kaupunginkirjasto on mukana paitsi alueellisessa, myös valtakunnallisessa ja kansainvälisessä kirjasto-yhteistyössä.

Kirjaston tehtävänä on ehkäistä syrjäytymistä ja tarjota kokoelmien, asiakas- ja tietopalvelujen, tilojen, pedagogisen toiminnan ja tapahtumien avulla yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, oppimiseen, aktiiviseen kansalaisuuteen, demokratiaan ja sananvapauteen. Kirjaston tehtävänä on edistää lukemista ja tehdä mediakasvatusta aineistojen, sisältöjen avaamisen, tietopalvelun ja muun toiminnan avulla, toimia kohtaamispaikkana tarjoten tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää kulttuurista ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Kirjasto tarjoaa ja kehittää verkkopalveluja ja -aineistoja fyysisten aineistojen ja palveluiden rinnalla. Palveluiden yleinen digitalisoituminen lisää kuntalaisten avuntarvetta palvelujen ja tiedonlähteiden tavoittamisessa. Kirjastopalvelut tarjotaan kaikille kuntalaisille ja tässä on huomioitava erityisesti väestön ikääntyminen, digitaitojen puute, erityistä tukea tarvitsevat, lukemisesteiset, liikkumisesteiset, lapsiperheet, lapset ja nuoret, eri kieli- ja kulttuuriryhmät sekä eri puolilla kuntaa asuvat kuntalaiset.

Museokeskus koostuu Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta sekä museoiden yhteisestä yleisötyön tiimistä. Museoiden toimintaa säätelee museolaki, ja museoiden palvelut ja toiminta perustuu lisäksi Kuopion kaupungin museosäännössä vahvistettuihin museoiden tehtäviin. Kuopion kaupunki saa museoiden toimintaa vastaan henkilötyövuosiin perustuvaa valtionosuutta. Tallentamis- ja säilyttämistehtäviensä lisäksi museot tuottavat ja popularisoivat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä ja kulttuurilaitoksia. Ne tuottavat monipuolisia näyttelyitä ja tapahtumia ja osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa. Kaikki museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseoita Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen museon vastuualueeseen kuuluu lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä.

Kuopion museon ja Kuopion pääkirjaston muodostama Kantin palvelukokonaisuus valmistui toukokuussa 2022, kun Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle. Eri kohderyhmät huomioivia palveluita tuotetaan yhteistyössä kirjaston kanssa. Taidemuseon taidekokoelmien muutto Kelloniemeen rakennettavaan uuteen kokoelmatilaan käynnistyy syksyllä 2023. Kulttuurihistoriallisen museon ja luonnontieteellisen museon keskitetty työskentely- ja asiakaspalvelutila entisessä pääpostissa, Kuopion museon välittömässä läheisyydessä, saadaan käyttöön huhtikuusta 2023 alkaen. Samalla luovutaan luonnontieteellisen museon Myhkyrinkadun toimipisteestä. Museoiden muuttojärjestelyt kestävät useita kuukausia.

Liikuntapaikkapalvelut edistävät liikkuvaa Kuopiota ja tarjoavat kuntalaisille palveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla. Liikuntapaikat mahdollistavat omatoimisen liikkumisen lisäksi ohjatun liikunnan harrastamiseen niin kuopiolaisille kuin valtakunnallisille sekä kansainvälisille liikkujille ja urheilijoille. Liikuntapaikoilla on myös mahdollista järjestää kaiken kokoisia tapahtumia niin liikunnan, urheilun kuin muidenkin tapahtumien muodossa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjastopalveluissa toiminnan yhtenä painopisteenä on monilukutaidon edistäminen ja lukevan Kuopion kehittäminen osana Kulttuuri Kuopiota. Heikko lukutaito voi johtaa syrjäytymiseen. Monilukutaito antaa yhdenvertaisia valmiuksia yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja tukee demokratiakehitystä. Lukutaidon avulla vaalitaan sivistystä. Toisena painopisteenä hyvinvointihaasteisiin vastataan ja meidän kaikkien yhteistä Kuopiota rakennetaan kehittämällä kirjastoja kohtaamispaikkoina, tekemisen ja kokemisen paikkoina sekä osallistumisen ja osallisuuden paikkoina. Kolmantena painopisteenä ovat kirjaston verkkopalveluiden ja e-kokoelman jatkuva kehittäminen, niiden neuvonta, opastus ja digituki. E-kokoelmaa kehitetään valmistautumalla mahdollisuuteen pilotoida ja liittyä valmisteilla olevaan kuntien yhteiseen e-kirjastoon. Digitukea annetaan kirjastoissa Yleisten kirjastojen neuvoston suosituksen mukaisesti.

Liikuntapaikkapalveluissa toiminnan painopisteenä on palveluiden kehittäminen yhdessä kuntalaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa, muuttuvat asiakastarpeet ja palveluiden saavutettavuus huomioiden. Uusien jo valmistuneiden sekä valmistuvien liikuntapaikkojen palvelumuotoilua jatketaan. Palvelumuotoilun tavoitteena on liikkumisen ja asiakasmäärien lisääntyminen. Maksupolitiikan valmistelua jatketaan vuoden 2023 aikana. Kassa- ja kulunvalvontajärjestelmän mahdollistaman verkkokaupan kehittämistä jatketaan ja asiakkaille tarjotaan tukea verkkokaupan käytössä. Liikuntapaikkapalvelut osallistuvat LiikkuvaKuopio – ohjelman rakentamiseen ja sen toteuttamiseen.

Museopalveluissa toiminnan painopisteitä ovat museoiden vaihtuvat näyttelyt, niihin liittyvät pedagogiset palvelut ja muu palvelutuotanto. Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuuden ja siihen liittyvien oppimismateriaalien viimeistelyä jatketaan. Museoiden asiantuntijapalveluissa painotetaan museolakiin perustuvia alueellisia asiantuntija- ja viranomaistehtäviä sekä paikallisia kulttuuri- ja luonnonympäristöön ja julkiseen taiteeseen liittyviä tehtäviä. Kokoelmien digitaalisen saavutettavuuden edistämistä jatketaan. Näyttelyiden oheispalveluiden, ohjatun museopedagogisen työn, tapahtumatuotannon ja verkkopedagogisten palveluiden kehittämistä eri ikä- ja erityisryhmille jatketaan. Museokauppatoimintaa kehitetään sekä museokohteissa että verkossa. Museopalvelut osallistuvat KulttuuriKuopio-ohjelman rakentamiseen ja toteuttamiseen.

Museoiden muuttojärjestelyt kestävät useita kuukausia, ja vaikuttavat mm. kokoelma-, kuva-arkisto- ja osin myös asiantuntijapalveluiden saatavuuteen koko toimintavuoden.

Henkilöstösuunnittelu

Kirjastopalveluissa osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit mahdollistavat asiakastarpeiden mukaisten laadukkaiden ja ajantasaisten kirjastopalveluiden tuottamisen ja niiden kehittämisen. Toimintaympäristö muuttuu ja kirjastotyö painottuu vuorovaikutustaitoja, asiantuntijuutta ja digiosaamista edellyttäviin tehtäviin. Alueellisen kehittämistehtävän puitteissa Kuopion kaupunginkirjasto kartoittaa koko Savon kirjastojen henkilöstöjen osaamisen tarpeita säännöllisesti ja tekee sen perusteella koulutussuunnittelua ja järjestää koulutusta ja muuta monipuolista osaamisen kehittämistä henkilökunnalle. Myös AVIn järjestämät ammatilliset lisäkoulutukset ja kaupungin henkilöstökoulutukset hyödynnetään henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Henkilöstön osaamista kehitetään myös hankkeiden kautta, osaamisverkostoja luomalla sekä vertaisoppimisen, lähiohjauksen, työkierron, työryhmä- ja verkostotyöskentelyn, toimintapilottien ja rekrytointien avulla. Kuopion kaupunginkirjastossa on siirrytty verkostomaiseen työskentelytapaan, jossa toiminnan painopisteet ryhmitellään eri verkostoiksi, ja jokainen työntekijä kuuluu ainakin yhteen verkostoon, jossa kehittää työtä ja kirjastopalveluja. Tällä pyritään lisäämään osaamista ja työhyvinvointia. Työhyvinvointia edistetään työhyvinvointisuunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmien toteutumista seurataan toimipisteittäin ja kirjaston johtoryhmässä.

Liikuntapaikkapalveluiden henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon muuttuvat asiakastarpeet. Rekrytoinneissa ja koulutuksissa huolehditaan ammattitaidon ja asiantuntijuuden turvaamisesta sekä ylläpitämisestä palvelutarpeiden mukaisesti. Henkilöstön digiosaamista, asiakaspalveluosaamista ja myyntiosaamista sekä viestintätaitoja kehitetään. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta huolehditaan työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman toteutumista seurataan liikuntapaikkapalveluiden johtoryhmässä.

Museopalveluiden henkilöstösuunnittelussa ja rekrytoinneissa otetaan erityisesti huomioon uudistuneeseen museolakiin ja museoiden valtionosuusrahoitteisiin alueellisiin tehtäviin perustuvien asiantuntija- ja viranomaistehtävien sitoumukset, näyttelytoiminnan kehittäminen sekä museokeskuksen yhteisten tiimien kehitys- ja resurssitarpeet. Myös Kantin palvelukokonaisuuden tarpeet huomioidaan edelleen. Rekrytoinneissa ja koulutuksessa huolehditaan ammattitaidon ja asiantuntijuuden turvaamisesta ja ylläpitämisestä palvelutarpeiden mukaisesti. Koulutuksessa painotetaan mm. perehtymistä nykyaikaiseen museo- ja näyttelytekniikkaan, muuta digiosaamista sekä yleisöpalvelun kehittämistä. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta huolehditaan työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman toteutumista seurataan museokeskuksen johtotiimissä ja yhteistyötiimissä.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kirjasto osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalvelut edistävät yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja demokratiakehitystä. Kirjastopalvelut edistävät monilukutaitoa, joka ehkäisee syrjäytymistä ja antaa kuntalaisille valmiuksia osallistumiseen ja yhteiskunnan rakentamiseen.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen.</p> <p>Museot ylläpitävät tietopalveluita, popularisoivat näyttelyillä ja tapahtumissa tutkimukseen perustuvaa tietoa, ja edistävät monipuolisesti yhteiskunnallista vuoropuhelua ja keskustelua. Museopalvelut edistävät osaltaan kuntalaisten monilukutaitoja.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kirjastopalvelut lähipalveluina vahvistavat arjen turvallisuutta. Ne ovat maksuttomia ja helposti saavutettavissa ja niiden esteettömyyttä kehitetään edelleen.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut vahvistavat arjen turvallisuutta. Liikuntapaikat sijaitsevat asutusalueiden välittömässä läheisyydessä. Osa liikuntapaikoista on maksuttomia ja kokonaisuudessa liikuntapaikat on keskimääräisesti 77% subventoituja. Liikuntapaikkojen esteettömyyttä ja opastusta kehitetään edelleen.</p> <p>Museoissa palveluiden saavutettavuutta kehitetään edelleen, mm. keskittämällä kulttuurihistoriallisen museon ja luonnontieteellisen museon asiantuntijapalveluita Kuopion museon välittömään läheisyyteen. Näyttelyiden ja tapahtumien esteettömyyttä kehitetään edelleen.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

<p>1.1. Elinympäristö ja osallisuus</p>	<p>Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta</p>	<p>Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta</p> <p>Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät</p>	<p>Kirjastot ovat ja niitä edelleen kehitetään aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviksi, helposti saavutettaviksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoiksi. Saavutettavuutta lisätään mm. omatoimiratkaisuilla, verkkopalveluilla ja e-aineistoilla.</p> <p>Liikuntapaikkoja kehitetään vuosittain hyväksyttävän talousarvion investointiosan mukaisesti.</p> <p>Museot järjestävät asiantuntijaopastettuja retkiä kaupunkialueella ja luontoon. Museoita kehitetään edelleen matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>
<p>1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot</p>	<p>Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä</p>	<p>Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen</p> <p>Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta</p>	<p>Kirjastopalvelut tukevat arjen fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikkumiseen innostavaa kirjastoaineistoa, lainaamalla liikuntavälineitä ja järjestämällä tapahtumia. Matalan kynnyksen maksuttomana palveluna kirjasto on myös syy lähteä liikkeelle.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. Kehitetään liikkuvakuopion viestintää, markkinointia ja myyntiä. Liikuntapaikat ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja.</p> <p>Museot tuottavat ja järjestävät näyttelyitä ja tapahtumia, jotka osaltaan kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen. Museoiden näyttelyt ovat maksuttomia alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille. Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja fyysistä aktiivisuutta tuottamalla oppimislejää, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>
<p>1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja</p>	<p>Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä</p>	<p>Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö</p>	<p>Kirjastopalvelut edistävät aktiivisuutta sekä tarjoavat eri kohderyhmälle mielekästä päihdeetöntä ajanvietettä ja</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>

sosiaaliset verkostot		Aikuisten päihteiden käyttö	<p>päihteettömiä tapahtumia mielen hyvinvoinnin tueksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. Liikuntapaikat ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja.</p> <p>Museot pyrkivät sisällöillään edistämään syrjäytymisuhan olla olevien nuorten hyvinvointia. Nuorille suunnitellut tapahtumat ovat päihteettömiä ja kannustavat päihteettömyyteen. Yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään eri toimijoiden kanssa.</p>	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Kirjastopalvelut ovat maksuttomia matalankynnyksen palveluja, jotka tukevat mielen hyvinvointia. Kirjastoissa on omat tilat ja aineistot nuorille ja kirjasto järjestää myös nuorille omia tapahtumia.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. Liikuntapaikat ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja.</p> <p>Museot tarjoavat perheille omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus edistää omalta osaltaan perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	<p>Kirjastopalvelut ehkäisevät yksinäisyyden kokemista sillä kirjastotilaan on helppo tulla yksin tai yhdessä.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. Liikuntapaikat ovat</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			<p>keskimääräisesti 77 % subventoituja.</p> <p>Perheille tarjotaan omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus edistää omalta osaltaan perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p>	
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	<p>Kirjastopalvelut edistävät lasten ja nuorten lukemista, tiedonhankintaa ja osallistumista varhaiskasvatus- ja koulupolun aikana mediakasvatussuunnitelmien sekä kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Museoiden näyttelysisällöt tukevat koulujen opetussuunnitelmia. Museot tukevat tiedonhankintaa mm. järjestämällä näyttelyitä, tapahtumia ja asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	<p>Kulttuuritilojen kävijämäärät</p> <p>Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit</p> <p>Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat</p>	<p>Kirjastopalvelut tarjoavat maksutonta vapaa-ajan mielekästä tekemistä ja kokemista aineistojen, tilojen ja tapahtumien sekä muiden palveluiden kautta kaikille yhdenvertaisesti.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. Liikuntapaikat ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja.</p> <p>Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja fyysistä aktiivisuutta tuottamalla monipuolisia näyttelyitä, tapahtumia, oppimislejää, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	<p>Kirjastopalvelut luovat monimuotoista ja elävää arkea ja kaupunkikulttuuria kaupungin eri osissa ja verkossa tilojen, tapahtumien ja muiden palveluidensa kautta. Kirjastopalvelut edistävät positiivista kaupunkikuvaa myös alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden vastuulla olevat liikuntapaikat mahdollistavat laajasti erilaisten tapahtumien järjestämisen. Kehitetään tilavarausjärjestelmää asiakaslähtoisemmäksi.</p> <p>Museot ovat aktiivisia kulttuuritoimijoita, jotka edistävät monimuotoista ja elävää kaupunkikulttuuria järjestämällä mm. korkeatasoisia, matkailijoitakin kiinnostavia näyttelyitä ja tapahtumia. Tapahtumia järjestetään myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kirjastopalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	<p>Kirjastopalveluissa hankinnoissa huomioidaan vastuullisuus ja esim. muovihankinnat ovat minimissään aineiston muovittamattomuuden vuoksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	<p>Kirjastopalveluissa edistetään ilmastoviisautta etenemällä kirjaston ilmastosuunnitelman mukaisesti. Tilojen käyttöä on tehostettu mm. omatoimiratkaisujen ja yhteiskäytön myötä, aineistokuljetuksia vähennetty kelluvan kokoelman myötä, viisasta liikkumista edistetty etätyön ja kirjastofillarin avulla sekä aineistojen muovittamattomuus on otettu käyttöön nelisen vuotta sitten onnistuneesti ensimmäisenä Suomessa. Kuntalaisten ympäristötietoutta lisätään ympäristötietoishyllyn ja luontokirjalukupiirin avulla. Kirjastoautopalveluja kehitetään resurssiviisaasti erillisessä hankkeessa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista ympäristövaikutukset huomioiden. Kuntalaisten</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			ympäristötietoutta lisätään ympäristökasvatuksen keinoin ja mm. kirjaston kanssa yhteistyössä järjestetyn luontokirjalukupiirin avulla.	
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Liikuntapaikkapalveluissa huomioidaan sähkön- ja lämmönkulutus yhteistyössä tilapalveluiden kanssa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kirjastopalveluja kehitetään ja muotoillaan yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön monikanavainen asiakaspalvelu ja myös palautteita kerätään monikanavaisesti huomioiden eri asiakasryhmien tarpeet ja mahdollisuudet (fyysinen asiointi, verkkoasiointi, sähköposti, puhelin ja chat). Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan ja muotoillaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan saatu data, jonka pohjalta palveluja kehitetään. Museopalveluissa kehitetään digitaalisia palveluita, mm. verkkokauppaa sekä kokoelmien digitaalista saatavuutta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Kirjastopalvelut osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalveluissa toimitaan yhteistyössä muiden toimijoiden ja asiakasryhmien kanssa ja kirjaston verkostoihin kutsutaan myös asiakasryhmien edustajia. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi. Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi. Museopalvelut tuotetaan avoimesti ja laadukkaasti, tarvittaessa asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Kirjastopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Liikuntapaikkapalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Museopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kirjastopalveluissa rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta. Liikuntapaikkapalveluiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta. Museoiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Kirjastopalveluissa varmistetaan toimivat rakenteet laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä kannustavalle ja hyvälle ilmapiirille. Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			<p>strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille.</p> <p>Museoiden palvelutarjonta perustuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä myös <i>lupa tehdä toisin</i> -ilmapiirille.</p>	
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	<p>Kirjastopalveluissa läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esimiestyötä tuetaan ja esihenkilöiden osaamista kehitetään koulutuksin. Tavoitteena on, että jokainen esihenkilö suorittaa johtamisen erikoisammattitutkinnon tai lähiesimiestyön ammattitutkinnon.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden esihenkilöille mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.</p> <p>Museokeskuksessa esihenkilöille on mahdollistettu ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	<p>Kirjastopalveluissa henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Koulutuspäivien määriä ja jakautumista seurataan. Kirjaston alueellisessa kehittämistehtävässä kartoitetaan kirjastojen työntekijöiden osaamistarpeita ja kehitetään osaamista koko Etelä- ja Pohjois-Savon laajuisesti. Urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p> <p>liikuntapaikkapalveluiden henkilöstölle mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan.</p> <p>Museokeskuksessa henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Koulutusta järjestetään kaikille ammattiryhmille tarpeen ja</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			<p>koulutustarjonnan mukaan. Henkilöstön urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p>	
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	<p>Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta</p>	<p>Työhyvinvointikysely</p>	<p>Kirjastopalveluissa tehdään yhteinen työhyvinvointisuunnitelma ja yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat vuosittain ja edetään niiden mukaisesti. Läsnaolevaa ja vuorovaikutuksellista esihenkilötyötä tuetaan mm. koulutuksin.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan.</p> <p>Museokeskuksessa tehdään vuosittainen työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja seurataan. Työhyvinvointiin liittyvät asiat käydään läpi myös kehityskeskusteluissa.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	<p>Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.</p>	<p>Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä</p> <p>Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät</p>	<p>Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön strategisesti tärkeiden tavoitteiden toteuttamiseksi verkostoja. Jokainen työntekijä kuuluu ainakin yhteen verkostoon ja kehittää siinä työtä.</p> <p>Kirjastopalveluissa on jokaisella yksiköllä säännölliset oman yksikön kokoukset, koko kirjaston kokoukset, työnjohtajien kokoukset ja kirjaston johtoryhmän kokoukset. Kirjastopalveluissa haetaan balanssia lähi- ja etätyön tekemiseen työhyvinvoinnilliset näkökulmat ja työn sujuvuus huomioiden.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille.</p> <p>Museokeskuksessa kannustetaan henkilöstöä oman tehtävän ja työyhteisön kehittämiseen.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>

<p>4.4. Kestävä talous</p>	<p>Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit</p>	<p>Vuosikate % poistoista</p> <p>Investointien tulo-rahoitus %</p> <p>Lainamäärä € / asukas</p>	<p>Kirjastopalvelut ovat peruspalvelu, joissa tulot ovat asiakkaiden käyttäytymistä ohjaavia sanktiomaksuja. Kirjastopalvelut järjestetään ja palveluita kehitetään talousraamin puitteissa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja. Liikuntapaikkapalveluiden vastuulla olevat toiminnot järjestetään ja kehitetään talousraamin puitteissa.</p> <p>Museopalveluissa talous ja tulot perustuvat pääosin pääsylippujen myyntiin (ja toisaalta kaupungin, museoiden palveluita vastaan, saamiin valtionosuuksiin). Näyttelytuotannoissa hyödynnetään näyttelykohtaista tavoitebudjetoitua (pääsylipputulotavoitetta nostetaan, jos tarjolla on suurta yleisöä kiinnostava näyttely).</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>
<p>4.4. Kestävä talous</p>	<p>Mitotamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa</p>	<p>Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista</p>	<p>Kirjastopalveluiden palveluverkosta ja kirjastoautopysäkkien sijoittumista tarkastellaan tarvittaessa toimintaympäristön muuttuessa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palveluverkosto mitoitetaan asiakastarpeen mukaisesti.</p> <p>Museopalveluiden palveluverkosto on mitoitettu museon tehtävien ja asiakastarpeen mukaiseksi. Toimipisteitä tarkastellaan tarvittaessa toimintaympäristön muuttuessa.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt</p>

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto.

Kansalaistoiminnan palvelut koostuvat avustus- ja järjestöpalveluista, liikunnan sekä kulttuurin edistämisen palveluista, Kino Kuvakukon ja Kino Mantun elokuvatoiminnasta, lähiö- ja asukastoiminnasta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön koordinoitupalveluista. Kansalaistoiminnan palvelut vastaavat Kuopion kaupungin hyvinvointitiedon ja -tiedolla johtamisen koordinoinnista. Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -toimenpideohjelmien toteutusta, kunkin yksikön vastatessa omasta toiminnastaan. Toimijaverkostoja ja vapaaehtoistoimintaa koordinoimalla edistetään kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti. Kansalaistoiminnan palvelut vastaa kuntien yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävästä Pohjois-Savon alueella OKM:n rahoituksella vuosina 2020–2023. Koordinoimme Kuopion hyvinvoinnin edistämisen toiminnan kehittämistä ja näkyvyyttä vastaamalla WHO Healthy Cities ja Terve Kunta -verkostojen sekä Unicef-lapsiystävällinen kunta -kehittämistyöstä.

Kansalaisopisto-opetuksen keskiössä ovat kansalaistaidot eri muodoissaan, yhdessä oppimisen ja opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamisen kautta tuetaan kuntalaisten taitoja osallistua ja vaikuttaa kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen. Erityisesti ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen väestössä lisää elinikäisen oppimisen palvelutarvetta. Verkkokurssitarjontaa ja monimuotoista opetusta kehitetään edelleen osallistujien tarpeita vastaaviksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopiston vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, osallisuutta, hyvinvointia sekä mm. kestäväen kehityksen ja monikulttuurisuuden toteutumista.

Näiden mahdollisuuksien turvaamiseksi opetuksen monimuotoisuus on välttämätöntä. Näin turvataan osallistumisen mahdollisuus tasa-arvoisesti asuinpaikasta ja sosioekonomisesta asemasta tai terveydentilasta riippumatta.

Kansalaisopiston toiminnassa painottuvat aktiivisen elämäntavan mahdollistaminen (ml. digitaidot ja osallisuus) eri ikäryhmät ja laaja toiminta-alue huomioiden. Voimavarakeskeisen pedagogiikan keskiössä on aito kohtaaminen. Jokaisen ihmisen hyvinvointiin vaikuttaa vahvasti kokemus elämän arvokkuudesta.

Kansalaisopisto on mukana koordinoimassa Harrastamisen Suomen mallia.

Kansalaistoiminnan palveluiden toiminnan painopisteenä vuonna 2023 on Hyvinvoiva Kuopio, LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmien sekä MeidänKuopio -toimintamallin mukaisen kehittämisen koordinointi ja niiden myötä palvelujen vaikuttavuuden, saavutettavuuden ja asukaslähtöisyyden lisääminen. Kehittämisen painopisteenä on edelleen hyvinvointitiedolla johtamisen ja vaikuttavuuden arvioinnin ja tutkimusyhteistyön kehittäminen, jatkaen systemaattista strategista hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman kehittämistyötä. Kansalaistoiminnan palveluilla on aktiivinen rooli HYTE-yhdyspintatyössä Kuopion ja hyvinvointialueen välillä. Resurssiviisas Kuopio ja Hyvinvoiva Kuopio -ohjelmien tavoitteiden mukaisesti kehitetään luonnon saavutettavuutta, viisasta liikkumista tukien mm. maaseutualueiden kansalaistoimintaa, sekä joukkorukailupalveluja. Kuopion vetovoimaa kehitetään tapahtumatuotantoa (mm. Meidän Kuopio -festivaali) ja asukaslähtöisen asukastoiminnan aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukemalla sekä panostamalla aktiiviseen ja saavutettavaan viestintään. Avustus- ja maksukäytäntöjen uudistusta jatketaan mm. kohdennettuja avustuksia kehittämällä.

Henkilöstösuunnittelu

Kansalaistoiminnan palveluiden henkilöstön ammattitaidon ja asiantuntijuuden kehittämisestä ja ylläpitämisestä huolehditaan uudistuvien tarpeiden mukaisesti. Kehityskeskusteluissa päivitetään ammatilliseen osaamiseen liittyviä kehittämistarpeita. Digi- ja viestintäosaamista kehitetään jatkuvasti.

Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan avoimella organisaatiokulttuurilla. Koulutuksin tuetaan niin yksilön kuin työyhteisön hyvinvointia sekä esimiestyötä. Tehtäväkuvissa huomioidaan kansalaistoiminnan palveluiden vahvistuva koordinoiva rooli ja muuttuva toimintaympäristö hyvinvointialueuudistuksen myötä. Työnkuvien vaatavuuden arvioinnin päivitystä jatketaan eri tehtäväkuvissa. Kansalaisopiston henkilöstön kehittämisessä hyödynnetään oppimismuotoilun keinoja (empatiaa, luovuutta ja ihmiskeskeisyyttä korostavaa ongelmanratkaisutapaa). Avainasemassa on organisaation, positiivinen oppimista arvostava strategia ja kulttuuri, riittävän yhteinen käsitys oppimisen tarpeista ja yhteisön tulevaisuudesta sekä arjen jatkuvaa oppimista tukevat käytännöt ja taidot. Henkilöstön oppimisverkostot ovat sekä alueellisia että valtakunnallisia.

Työhyvinvoinnin osalta merkittävää tässä ajassa on muutoksen sietokyvyn vahvistaminen. Järjestämme henkilöstölle koulutusarjan Mieli työssä®, kohti mieliystävällisempää työtä yhdessä Mieli ry:n kanssa. Lisäksi järjestämme vastuuopettajille ja esimiehille positiivisen johtamisen koulutusta.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kansalaisopiston viestinnän kehittäminen kansainvälisyystarpeen mukaiseksi ja selkokieliseksi. Kansalaisten digitasa-arvoa ja osallistumismahdollisuuksia kehitetään monimuotoisilla matalan kynnyksen kursseilla. Asiakkaiden toiveita ja palautteita seurataan aktiivisesti ja toteutetaan resurssien puitteissa.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme digitaalisia osallistumisen mahdollisuuksia ja siihen liittyvää viestintää. Otamme asukkaat mukaan palvelujen kehittämiseen. Jalkaudumme kentälle (niin ulko- kuin sisätilat) edistääksemme laajasti osallisuutta. Koordinoimme Kuopion kehittämistä Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaisesti.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katur turvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluissa tuemme ikääntyneiden fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä liikkumista, osallisuutta ja aktiivisuutta edistämällä. Ehkäisemme kiusaamista kouluilla draamakasvatuksen keinoin ja viestimme vuorovaikutustaitojen merkityksestä syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisyssä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	<p>Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta</p> <p>Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät</p>	<p>Kansalaisopiston toiminta on lähtökohtaisesti aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävää. Kurssisisällöissä huomioidaan erityisesti ihmisen luontosuhteen merkitys ja sen monet mahdollisuudet.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kansalaistoimintaa niin järjestö-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaaehtoistyötä ja asukastoimintaa tukemalla, toteuttamalla ja kehittämällä. Kytkemme luontoympäristöä entistä vahvemmin palvelujemme</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			toimintaympäristöksi ja edistämme mm. viestinnän keinoin ja henkilöstön luontoliikuntaosaamista kasvattamalla.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Toteutetaan poikkihallinnollista Liikkuva Kuopio -ohjelmaa kuopiolaisten liikkumisen edistämisen tavoitteen mukaisesti. Kansalaisopisto aktivoi liikkumaan kaiken ikäisiä kuntalaisia. Tavoitteena on tarjota liikunnan iloa ja hyötyä läpi elämän. Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme Liikkuva Kuopio - verkkosivustoa ja liikuntaviestintää tukemaan asukkaiden liikunnallista elämäntapaa ja elintapamuutosta. Koordinoimme laajoja liikkumisen edistämisen seura- ja vapaaehtoisverkostoja ja kehitämme liikunnan edistämisen toimintamalleja yhä vaikuttavammiksi. Edistämme niin omatoimista kuin ohjattua liikkumista kaikissa ikäryhmissä erilaisissa liikkumisympäristöissä erityisryhmät huomioiden.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Kansalaistoiminnan palveluiden ehkäisevässä päihdetyössä tuetaan päihde- ja pelikasvatuksen toteutumista systemaattisesti. Tehostetaan viestintää ja kokemusasiantuntijuutta hyödyntäen esim. sosiaalista markkinointia ja palvelumuotoilua päihdeettömyyttä/kohtuukäyttöä tukevan kulttuurin rakentamiseksi kaikissa ikäryhmissä. Toteutetaan jalkautuvaa työtä yhdessä eri toimijoiden kanssa riskiajankohtina. Tehdään tiiviistä monitoimijaista yhteistyötä päihteidenkäytön ehkäisemiseksi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Kansalaisopiston toimintaan osallistuneiden kokemus on, että hyvinvointi ja mielenterveys lisääntyy kursseille osallistuttaessa. Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kaikissa palveluissaan (kulttuuri, liikunta, osallisuus, yhteisöllisyys, ehkäisevä	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			päihdetyö) asukkaiden mielen hyvinvointia ja mielenterveyttä.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Sosiaalisen pääoman kertyminen on yksi kansalaisopisto-opiskelun suurimmista hyödyistä. Kansalaistoiminnan palvelut viestivät aktiivisesti yksinäisyydestä hyvinvoinnin riskitekijänä ja pyrkii kaikissa palveluissaan osallisuuden edistämiseen ja yksinäisyyden tunteen vähenemiseen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Toimimme kansalaistoiminnan palveluissa KOP:n kanssa yhteistyössä mm. liikunta- ja kulttuurikasvatusta sekä osallisuutta ja hyvinvointitiedolla johtamista tukemalla.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Kansalaisopisto pyrkii tarjoamaan opiskelumahdollisuuksia mahdollisimman monimuotoisesti koko toiminta-alueella resurssit huomioiden. Kansalaistoiminnan palvelut tukevat harrastamisen ja tekemisen mahdollisuuksia tuottamalla itse palveluja ja toimimalla laajan toimijaverkoston kanssa yhteistyössä sekä avustamalla taloudellisesti järjestötoimijoita kaupungin strategian mukaisen toiminnan tuottamisessa. Ylläpidämme vapaaehtoistyö.fi -verkkopalvelua ja koordinoimme ja edistämme vapaaehtoisohjaajatoimintaa (liikunnassa n. 140 vapaaehtoista vertaisohjaajaa ikääntyneille, kulttuuriluotsit kulttuuripalveluissa ja asukastoiminnassa vapaaehtoisia tuottamassa toimintaa)	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Kansalaisopisto mahdollistaa kuntalaisten aktiivisen osallisuuden kaupunki- ja maaseutukulttuurin elävöittämisessä. Kansalaistoiminnan palvelut tukevat erilaisin avustuksin ja tuotantotuvin kaupunkikulttuuria ja tapahtumatuotantoa. Kehitämme Liikkuva Kuopio ja KulttuuriKuopio -viestinnän keinoin palvelujen saavutettavuutta myös matkailijoille. Tuotamme laajaa Meidän Kuopio -festivaalia yhä laajemmaksi (vuonna 2022 yli 70 toimijatahoa mukana) ja saavutettavammaksi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi Terve Kunta ja WHO Healthy Cities toimintaa Kuopiossa ja viestii aktiivisesti Kuopion hyvinvoinnin edistämisen saavutuksista ja toimintamalleista valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Toteutamme kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistolla hankintamme vastuullisesti ja kestävästi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Teemme kansalaistoiminnan palveluissa yhteistyötä ympäristönsuojelupalvelujen kanssa ja pyrimme edistämään asukkaiden ympäristöystävällistä asenneilmapiiriä ja toimintatapoja. Tuotamme poikkisektorisen Puijo Summit II:n yhteistyössä ELY:n KYP:n, Savonian ja P-Savon liiton kanssa yhteisin kestävän kehityksen tavoittein.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa edistetään kestävästä kehitystä tukevia ruokailutottumuksia laajasti eri toimijoiden yhteistyöllä tutkittuun tietoon pohjautuen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kansalaistoiminnan palvelujen ja Kansalaisopiston, sekä opetuksen että asiakaspalvelun toimintoja kehitetään edelleen monimuotoiseen ja asiakaslähtöiseen suuntaan digitaalisten palvelujen avulla.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa asukkaiden osallisuutta ja lähidemokratiaa poikkihallinnollisesti palvelumuotoilun keinoin mm. lähiöohjelmasuunnitelman mukaisesti sekä pitäjäraatitoiminnan kautta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Otetaan kansalaistoiminnan palveluissa käyttöön lapsivaikutusten arviointi yhteisten arviointiperiaatteiden mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kansalaistoiminnan palveluissa kiinnitämme vahvasti huomiota työyhteisön motivaation ja työhyvinvoinnin tukemiseen ja	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			luomme siten positiivista työnantajamielikuvaa.	
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Kansalaisopistossa käytetään säännöllisesti CAF-arviointityökalua. Erityisesti työhyvinvointisuunnitelman toteuttamisessa huomioidaan hyvän ilmapiirin merkitys. Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa jatkuvasti yksikköme toiminnan arviointimenetelmiä. Arviointivälineitä mm. työhyvinvointikyselyt ja toiminnan seuranta hyvinvointisuunnitelman kriteerien mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Kansalaisopistossa esihenkilöt osallistuvat aktiivisesti johtamiskoulutuksiin. Kehittämistyötä on jaettu aiheittain eri tiimeille ja työryhmille kestävän johtajuuden mukaisesti osallistaen. Kansalaistoiminnan palvelujen esihenkilöt osallistuvat aktiivisesti oman substanssinsa koulutuksiin sekä esimiestyötä tukeviin koulutuksiin. Esimiehet toimivat tiiviissä tiimissä yhdessä yksikköä kehittäen. Kehittämisvastuuta on jaettu tiimeille, jolloin kukin pääsee hyödyntämään osaamistaan yhteisten tavoitteiden mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Kansalaisopiston henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan aktiivisesti täydennyskoulutuksiin. Järjestämme myös itse mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen. Kansalaistoiminnan palvelujen henkilöstöä kannustetaan osallistumaan keskitetyn kalenterin koulutuksiin sekä oman substanssin koulutuksiin. Ajan hermolla pysymiseen kannustetaan ja räätälöidään omia koulutuksia tukemaan yksikön kehittämistavoitteita.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Kansalaisopistossa toimii aktiivisesti työhyvinvoinnista ja -turvallisuudesta vastaava työryhmä. Toimintaa ja työtapoja kehitetään vuonna 2022 tehtyjen laajojen	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

			<p>hyvinvointikyselyjen tulosten perusteella.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa esimiehet, työhyvinvointipari ja työhyvinvointiryhmä kehittävät varmistavat yhdessä työhyvinvoinnista huolehtimisesta. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan kyselyin, kehityskeskusteluin sekä keskustelemalla avoimesti tiimipalaverissa työhyvinvoinnista.</p>	
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	<p>Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.</p>	<p>Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä</p> <p>Etätöytä tehneet henkilöt ja etätöypäivät</p>	<p>Kansalaisopiston toimintatapana on työn kehittäminen ja erityisesti työhyvinvoinnin vahvistaminen. Työkulttuuriin kuuluu henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kannustetaan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen työn kehittämiseen. Monialaisessa yksikössä kannustetaan yhteistyöhön ja yhdessä ideointiin ja kehittämiseen. Uusiin kehittämisideoihin suhtaudutaan kannustavasti. Vastuu ja vapaus kehittää kulkevat käsi kädessä. Esimiehet ohjaavat kehittämistä tavoitteiden mukaiseen suuntaan.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.4. Kestävä talous	<p>Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit</p>	<p>Vuosikate % poistoista</p> <p>Investointien tulo-rahoitus %</p> <p>Lainamäärä € / asukas</p>		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.4. Kestävä talous	<p>Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa</p>	<p>Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista</p>	<p>Kiinnitämme huomiota palveluverkoston tarkoituksenmukaisuuteen ja vaikuttavuuteen.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

Taidepalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä ja taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri, kaupunginorkesteri ja musiikkikeskus. (Tilaisuuksia ja esityksiä striimataan, jolloin esteettömyys ja saavutettavuus paranevat ja paikkasidonnaisuus vähenee.) Kaupunginorkesterin eri kokoonpanot jalkautuvat esiintymään myös kaupungin muihin tilaisuuksiin sekä pitäjäraatialeuille. Kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin toimintaa säätelee laki esittävän taiteen edistämisestä ja toiminta on valtionosuuksien alasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Musiikkikeskus vuokraa tiloja kansallisille ja kansainvälisille tapahtumajärjestäjille. Kaupunginorkesterin tarjoama ohjelmisto tavoittaa eri tyyli- ja ikäryhmät ja kaikki ikäryhmät. Yhteistyötä muiden orkestereiden ja oppilaitosten kanssa tiivistetään entisestään, lisäksi Kaupunginorkesterin yleisötyötä kehitetään edelleen. Digitaalisten palveluiden kehittämistä jatketaan kokous- ja kongressitekniikan, konserttisisältöjen sekä yleisötyön osalta.

Teatterilla painopiste on laadukkaassa taiteessa ja viihteessä, kansansivistystehtävässä (teatteri kuuluu kaikille, uusien yleisöjen kasvattaminen) ja kotimaisen näyttämökirjallisuuden vaalimisessa (kantaesityksiä säännöllisesti).

Teatteri lisää omia tuotantojaan vastatakseen kasvaviin pääsylipputulotavoitteisiin.

Teatteri kannustaa omia työntekijöitään kehittämään itseään taiteilijoina ja jalostamaan ammattitaitoaan tekemällä teatterille ns. off-tuotantoja (pienillä resursseilla kiinnostavaa taidetta).

Henkilöstösuunnittelu

Musiikkikeskuksen ja Kuopion kaupunginorkesterin yhteisorganisaatiossa kaupunginorkesteri on päivittänyt henkilöstösuunnitelmansa osana uudistunutta valtionosuushakua. Henkilövuosissa ja tehtävissä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

Teatteri on päivittänyt henkilöstösuunnitelmansa osana uudistuvaa valtionosuushakua. Henkilötyövuosissa ja tehtävissä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		Taidepalveluissa selvitetään säännöllisesti asiakaskyselyin mielipiteitä ja näkemyksiä. Teatteri tekee aktiivista yhteistyötä Teatterikerho ry:n kanssa, eli teatterin maallikkoystävien kanssa. Asiakasraatia selvitetään, voisiko sitä käyttää ohjelmistosuunnittelussa tukena. Taidepalveluiden tapahtumiin osallistuminen on jokaiselle jollakin tavalla mahdollista. Maksuttomat tapahtumat ja striimaukset takaavat saavutettavuuden kenelle tahansa paikasta riippumatta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Katuturvallisuusindeksi Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	Teatteri läsnäolollaan luo viihtyisää elinympäristöä. Teatterin piha ja ympäristö on huolella suunniteltu ja istutukset hyvin hoidettuja. Teatterin hyvä ulkovalaistus ja se, että talo on hereillä suurimman osan vuorokaudesta ja viikosta (eli talon laajat toiminta-ajat) luovat turvallisuutta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Teatterin aula- ja lämpiötilat ovat kuntalaisten olohuone. Koronaepidemia pakotti tauolle tilojen kehittämisen, mutta siellä voidaan järjestää esim. perjantaibingo, yhteislaulua, muita matalan kynnyksen tilaisuuksia, kevyesti toteutettavia esityksiä jne. Ravintoloitsija on näissä mukana mahdollistamassa viihtyisät hetket. Aula- ja lämpiötilojen käyttöastetta voidaan nostaa, mutta sisältöjen tuottaminen vaatii resursseja ja tuottamisen prioriteetit ovat näyttämötoiminnassa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Taidepalvelut kuuluvat kaikille. Kulttuuritaloille kutsutaan maksuttomiksi koyleisöksi sellaisia ryhmiä, yhteistyötahoja ja henkilöitä, jotka eivät ehkä muuten lähtisi liikekannalle lainkaan. Taidelaitosten ohjelmisto on monipuolista ja houkuttelee kaikenlaisia ihmisiä. Maksuttomilla esityksillä ja teemapäivillä saadaan houkutelua myös uutta yleisöä.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Taidepalveluiden merkitys hyvinvoinnille on ollut erityisesti esillä koronaepidemian myötä. Aiheesta on tehty useita tutkimuksia, ja on kiistatonta, että keskeistä merkitystä on esimerkiksi kansanterveyden, fyysisen ja psyykkisen terveyden, osallisuuden kokemusten, työhyvinvoinnin jne. edistämisen osalta. Teatterin yleisötyön avulla lasketaan kynnystä osallistua tapahtumiin sekä löydetään uusia yleisöjä ja kohderyhmiä, heitä, jotka eniten hyötyvät palveluista hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Teatterin ohjelmisto suunnitellaan kuten maakuntateatterissa tehdään: jokaiselle jotakin, teatterimme on ns. kansanteatteri. Teatterin ohjelmiston teemoja ovat klassisten rakkauden, surun, elämänmuutosten lisäksi esimerkiksi mielenterveyden aiheet. Teatteri tekee yhteistyötä Mieliteko-hankkeen kanssa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Teatteri tarjoaa mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta joko näytelmien kautta tai osallistumalla teatterin avoimiin tapahtumiin tai teatterileirille, joka on lapsille ja nuorille suunnattu.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Teatteri osaltaan tarjoaa oppisisältöjen elävöittämistä mm. Kulttuuripolun, tet-harjoittelupaikkojen, koululaisnäytösten ym. avulla. Lisäksi teatteri tekee oppilaitosyhteistyötä eri asteilla.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja	Kulttuuritilojen kävijämäärät	Teatterin ohjelmistosuunnittelun lähtökohta on, että teatteri kuuluu kaikille. Ohjelmistosta löytyy	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

	vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	jokaisena näytäntövuonna jokaiselle jotakin. Teatteri käynnistää vuoden 2023 aikana teatterin näytäntö- ja toimintavuoteen rytmittyvän Nuorisoteatterin, eli säännöllisen teatteriharrastusmahdollisuuden nuorille. Aiempina kesinä toteutetut teatterileirit ovat olleet erittäin suosittuja ja luoneet pohjaa tälle.	
--	---	---	---	--

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	<p>Kulttuurilaitosten ohjelmistovalinnoissa huomioidaan monipuolisuus ja kansallinen kiinnostavuus ja näiden osalta markkinointia tehdään valtakunnallisissa kanavissa. Kansainvälistä näkyvyyttä vahvistetaan kulttuurivaihdolla esimerkiksi teatterintekijöiden (ohjaajat, scenografit, koreografit) ja musiikin alan ammattilaisten (kapellimestarit, solistit ja orkestereiden) kautta.</p> <p>Kulttuurilaitokset sijaitsevat aivan keskustan kyljessä. Teatteri Niiralassa ja Musiikkikeskus Kuopionlahden rannalla. Teatterin ja Musiikkikeskuksen toiminta näkyy laajalti keskustan alueen näytöissä, pop-up -myyntitapahtumissa Apajassa tai keskustan tavaratalojen kampanjapäivillä. Kuopion kaupunginorkesteri jalkautuu säännöllisesti esiintymään kaupungin keskustaan eri tapahtumiin. Teatteriin saapuvan yleisön pysäköintimahdollisuuksia on parannettu mm. Kuntolaakson pysäköintitalolla. Teatteri ja Musiikkikeskus ovat saavutettavissa hyvin jalan, julkisilla liikennevälineillä ja polkupyörällä.</p>	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee	Imago- ja mainetutkimukset	Teatteri kuuluu Suomen Teatterit ry:seen, joka on teattereiden yhteinen valtakunnallinen	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

	Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Onnistuminen edunvalvonnassa	edunvalvontajärjestö ja tekee yhteistyötä myös Kulta ry:n kanssa, joka kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö. Kuopion kaupunginorkesteri kuuluu suomen orkestereiden edunvalvontajärjestöön Suomen Sinfoniaorkesterit ry ja tekee yhteistyötä Pohjoismaisten orkestereiden kanssa.	
--	--	------------------------------	---	--

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Teatteri pyrkii hankkimaan vastuullisesti ja hiilineutraalisti tuotettuja tuotteita. Olemme lisänneet kierrätettävien lavaste-elementtien käyttöä (esim. podestat, trussit jne.) Olemme lisänneet alumiinin käyttöä, joka on suurelta osin kierrätysmateriaalista valmistettua ja palaa käytön jälkeen kierrätykseen.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Voimme joillakin esityksillämme tai olemisellamme pitää aihetta esillä ja ottaa kantaa - sillä tavoin toimia mm. ilmastonmuutoksen hidastamisen ja luontokadon torjumisen puolesta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Teatterin nykyinen kahvila- ja ravintolapalveluiden tuottaja on tietoinen tästä ja seuraavan kilpailutuksen yhteydessä tätä voidaan haluttaessa painottaa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Teatteri pyrkii eroon vanhoista halogeenilamppuja käyttävistä valaisimista ja käytämme enenevässä määrin LED-lamppuja, näin saamme pienennettyä sähkökulutusta.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Teatteri ei striimaa esityksiään, mutta esimerkiksi seminaareja on mahdollista striimata eli toteuttaa hybridimallilla.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä		Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Teatteri ja Musiikkikeskus tekevät monipuolista yhteistyötä erilaisten kumppanien (yrittäjät, oppilaitokset, toiset kulttuuritoimijat jne.) kanssa. Teatteri ja Musiikkikeskus työllistävät laaja-alaisesti eri toimialojen ja eri ammattien osaajia. Näin teatteri ja Musiikkikeskus edistävät osaltaan kaupungin vetovoimaa työnantajana.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Teatterilla on järjestetty koko henkilökunnalle työyhteisökoulutusta ja siltä pohjalta soveltaen täsmällistä jatkokoulutusta joillekin tiimeille.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Teatterilla on säännölliset esimiespalaverit sekä esimiehet koulutetaan (esim. ammattitutkinnolla). Ohjeistukset ja säännöt ovat käytännölliset, arkea palvelevat, ajan tasalla ja saatavilla toimien selkänajana esimiestyölle.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Teatteri kouluttaa henkilöstöään tarpeen mukaan esim. ammatillinen tutkinto oppisopimuksella, tai räätälöityä täydennyskoulutusta ammatinhallinnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Taidepalveluiden henkilöstölle tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Taidepalveluissa kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen kannustavaa työkuultuuria ja työmatka- ja vapaa-ajan liikumista.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Teatterilla tehdään hybridityötä tehtävissä, joihin se soveltuu.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Teatterin hinnoittelussa huomioidaan alueen ja alan hinnoittelu ja hinnat ovat mahdollisimman oikeat eli sopivat.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Teatterin kiinteistön peruskorjaus ja laajennus onnistui hyvin (valm. 2014), ja kiinteistön hoito perustuu suunnitelmallisuudelle sekä hyvälle yhteistyölle teatterin, Tilakeskuksen ja Servican kanssa.	Asiakkuusjohtaja ja palvelupäälliköt

Mittaristo 2023

Vastuualue: Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	TA 2022	KS 2023	
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	899 348	986 922	1 300 000	1 300 000	
	Verkoasiointikäynnit verkkokirjastossa	905 456	1 092 212	1 100 000	1 200 000	
	Lainojen kokonaismäärä	1 836 781	2 083 551	2 156 000	2 200 000	
Kv:n sitova mittari	Kirjastopalvelujen kaikki lainat (fyysiset ja e-lainat) suhteessa asukaslukuun 1)	15,3	16,8	17,3	17,1	
	Nettokustannukset/laina	3,1	2,8	2,9	3,0	
	Kirjaston aukiolotunnit	26 170	43 682	42 500	47 000	
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 205	10 126	10 024	10 024	
	Museopalvelut	Näyttelykäynnit museokohteissa	24 760	60 863	116 000	116 000
	Museokohteiden aukiolotunnit	3 318	5 134	6 178	6 178	
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	2 023 514	2 027 473	2 030 227	2 050 019	
	Nettokustannus €/as	30,0	37,55	41,76	48,1	
	Museoiden tilojen määrä m ²	13 562	11 509	11 509	13 561	
Liikuntapaikka- palvelut	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 2)	982 765	1 213 691	1 500 000	1 500 000	
	Kv:n sitova mittari	Niiralan/Kuntolaakson uimahallipalvelut / alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä	53 071	107 199	105 000	120 000
		Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	78 293	69 325	69 305	69 435

kirjastojen tunnusluvut asukaslukuineen 31.12.2023-ennusteen mukaisesti
Kuopio 123 404, Kaavi 2 616, Tuusniemi 2 352, yht. 128 372).

2) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät

Vastuualue: Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	TA 2022	KS 2023
Kansalaistoiminnan palvelut	Kulttuurin- ja liikunnan edistämispalvelujen ryhmiin osallistuneet	62 229	81 166	50 000	50 000
	Kino-Kuvakukon ja Nilsian Mantun kävijöiden lukumäärä	17 395	14 007	25 000	25 000
	Laajalle yleisölle järjestetyt tapahtumat (kpl, yli 50 hlöä)			10	10
	Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien toteuttajatahot määrä (kpl)			80	200
	Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien osallistujat (hlö)			30 000	80 000
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	27,14	32,29	33,56	32,70
	Asukastoimintaan osallistuvien määrä	53 300	48 485	50 000	50 000
	Asukastoimintaa järjestävien kumppaneiden määrä		150	175	200
	Kansalaistoiminnan aktiivoinnin tilojen määrä m ²	3 319	2 776	2 351	2 226
	Kansalaisopisto 1)	Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	21 336	20 509	24 000
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä		40 480	43 727	42 700	44 000
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (ilman valt.osuutta)		82,8	73,5	75,3	76,4
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 638	3 638	3 730	3 714

1) K-opiston mittarit ovat vuositason mittareita. Opiskelijoiden ja opetustuntien lukumäärät eivät sisällä kansalaisopiston tapahtumien (näyttelyt, konsertit, erilaiset esitykset) osallistujia ja tunteja.

Vastuualue: Taidepalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2020	TP 2021	TA 2022	KS 2023
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	39 877	30 430	80 000	80 000
	Nettokustannukset / katsoja	121,6	158,31	59,7	62,65
Kv:n sitova mittari	Teatterin ison salin täyttöaste	55	56	70	70
	Näytäntöjen lukumäärä	221	216	360	300
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 845
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	31 334	31 670	100 000	100 000
	Tapahtumien lukumäärä	309	401	400	400
	Nettokustannukset / kävijät	31,9	30,2	6,6	6
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ²	5 760	5 760	5 760	5 762
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	80	92	80	80
	Live kuulijoiden kokonaislukumäärä	9 870	12 014	25 000	25 000
	Nettokustannukset / kuulijat	319	279,7	145	148,3
	Nettokustannukset / kuulijat, sis.striimit		10,6	66	66